

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

**1973. ÉVI
BESZÁMOLÓ JELENTÉSE**

Budapest, 1974

Kézirat gyanánt!

Alak A/4 - Terjedelem: 7,25 (A/5) iv

Megjelenés: 1974 - Példányszám: 250

Felelős kiadó dr. Rejtő István - Kiadja:

a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

1361 Bp., V. Akadémia u. 2. Pf.7.

Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító részlegében

T A R T A L O M J E G Y Z É K

lapszám

Bevezetés, összefoglaló értékelés	1
Gazdálkodás	4
Személyzeti munka, bérezés	5
Politikai, társadalmi szervek	6
Állománygyarapítás	9
Kiadványcsere tevékenység	12
Feldolgozás	13
Raktározás	15
Állományrevízió, állományvédelem, köttetés	16
Olvasószolgálat	17
Bibliográfia, kiadványok	18
Technikai szolgáltatások	20
Hálózati és módszertani munka	21
Akadémiai Levéltár	23

Adatok és táblázatok

Költségvetés, felujítás	27
Beruházás	27
Létszám, személyi változások	28
Végzettség, szakképzettség	28
Besorolás, bérezés	28
Kitüntetés, jutalmazás	29
Segély, előleg	29
Munkatársaink publikációi	30
Munkatársaink közreműködése testületek tevékenységében	37
Külföldi kiküldetések, tanulmányutak	40
Állomány, gyarapodás	41

Juttatás más könyvtáraknak	42
Köttetés	42
Feldolgozás, katalógusépítés	43
Nemzetközi kiadványcsere (cserekapcsolatok)	44
Nemzetközi kiadványcsere (kiadványcsere-forgalom) .	45
Könyvtárhasználat (használók száma, megoszlása) . .	45
Könyvtárhasználat (alkalmak, dokumentumok)	46
Könyvtárhasználat (könyvtárközi kölcsönzés)	46
Reprográfiai szolgáltatások	47
Bibliográfia, dokumentáció	48
Könyvtárunk kiadványai	50
Külföldi kutatók / és látogatók	51
Az akadémiai könyvtári hálózat	53

Az MTA Könyvtára 1973. évi munkatervének irányvonalai

18/2 6. sz.

Az elmúlt évi munkatervhez hasonlóan, ezúttal sem a puszta tervszámokat ismertetjük, hanem a Könyvtár megoldásra váró feladatait körvonalazzuk és csoportosítjuk.

Az 1972. évi beszámoló jelentések elkészülte után a Könyvtár igazgatósága személyes megbeszéléseket folytatott az osztály- és csoportvezetőkkel az 1973. évi feladatok végrehajtásának fokozottabb összehangolása végett, valamint azért, hogy a könyvtári szervezet egészének szempontjából értékelje az egyes részlegek munkatervében szereplő teendőket. E megbeszéléseket követte az 1973. évi munkaterv elkészítése.

Az 1972. évi munkatervben szereplő feladatok közül a pótraktár kérdése rendeződött: a törökbálinti raktártelepen lekötött raktártesetek jelentősen hozzájárulnak majd gondjaink enyhítéséhez. Az 1975. évi tervezett beköltözésig azonban dönteni kell arról, milyen állományteszteket kell oda telepítenünk, s arról, milyen típusu anyagot kívánunk ott folyamatosan raktározni. Az e tárgyban megkezdett vizsgálódások, s az elképzelések kidolgozása az Olvasószolgálati Osztály irányításával folytatódnak. Ezért, 1973. év végéig már határozott tervvel vagy legalább terv-vázlattal kell rendelkezünk. /Bizonyos anyagtestek - pl. vastartalék, Akad. Levéltár - odatelepíttetése már eldöntöttnek tekinthető./

1973-ban tovább folytatjuk az országos állománygyarapítási kooperációban vállalt munkát, ami a még hiányzó művek beszerzését, valamint az adatok összegyűjtését jelenti.

Gyűjteményünk harmónikus fejlesztése mellett legfontosabb teendők állományunk revíziója, nyilvántartásaink rendezése, szükségesszerinti folytatása.

Az állományrevízió permanensebbé és intenzívebbé tétele érdekében tavaly létrehozott állományrevíziós csoport 1973-ban befejezi az Újpesti rakparton lévő raktárban elhelyezett Történelem, Magyar Történelem és Ujlatin szakok azonosítását. Külső munkaerők bevonásával az év folyamán sor kerül a rákoshegyi raktárban lévő anyag azonosítási revíziójára.

A hiányok kiírása az inventáriumokból és az adatok ellenőrzése folyamatos feladatot jelent. Folytatjuk a központi raktárban elhelyezett könyvek tavaly megkezdett számrevízióját. A Régi Könyvek Gyűjteményében szintén folytatják a tavaly elkezdett revíziót, illetve a terv szerint befejezik és elkészítik a jegyzőkönyvet.

Az állomány és ezzel együtt a nyilvántartások rendezéséhez tartozik a Folyóíratosztály 1973-ra tervezett, s a csererevizió befejező mozzanatát jelentő munka, a több száz profilidegen, szórvány anyag selejtezése. Az előkészítés, a nyilvántartásokból való kiiktatás szakaszait gondos munkával kell végrehajtani.

Cserekapcsolataink vizsgálatánál nemcsak a tartalmi rész /pl. akadémiai egyezményes partnerektől kapott anyag felülvizsgálata, vagy partnerek felülvizsgálata gazdaságosság szempontjából/ állandó ellenőrzése kívánatos, hanem nyilvántartásaink permanens revíziója is szükséges /pl. postai címek felülvizsgálata, Akadémiai Kiadóval való egyeztetése/ .

Évek óta huzódó feladat a folyóírat duplumok rendezésének megkezdése. Az év folyamán sor kerül az anyag selejtezésére, rendezésére, listára való felvételének előkészítésére. Így az eddig feldolgozatlan anyag hozzáférhetővé válik, s jelentős raktárterület is felszabadul.

Az illetékes osztályvezetők bevonásával több igazgatósági majd osztályvezetői értekezlet foglalkozott a rekatalogizálással és döntött a régi szakok anyagának teljes rekatalogizálásáról. Az 1973-as feladatok közül rendkívül fontos az erre a munkára vonatkozó kérdések és elvek kodifikálása, a rekatalogizálandó szakok sorrendjének megállapítása az érintett osztályok, valamint a rekatalogizálásban résztvevő állományrevíziós csoport e téren kifejtendő feladatainak meghatározása, valamint a munka elvégzéséhez szükséges feltételek megteremtése.

Szolgáltatásainkra vonatkozó terveinkben 1973-ban is elsősorban az Akadémia fennállásának 150. évfordulójával kapcsolatos és a Könyvtárra háruló feladatok állnak előtérben.

Az akadémikus bibliográfia munkálatait döntően befolyásolja az 1973. évi közgyűlés, melynek során sok új tag megválasztása várható.

Az új akadémikusok irodalmi anyagát visszamenőleg kell feldolgozni, rendezni, ellenőrizni és kiegészíteni. Az akadémikus névmutató végső szerkesztési munkájára is kihat az 1973. évi tagválasztás, de ezzel együtt a sajtó alá rendezés ebben az évben megtörténik.

Az akadémiai székfoglalókkal kapcsolatos munkák során végrehajtják az év folyamán az 1949 után tartott székfoglalók összegyűjtését, címfelvételét majd megkezdik a teljes anyag szerkesztését.

1973-ban fejeződik be az Akadémiai Értesítő és a Magyar Tudomány teljes tárgy és névmutatójának a végső összeszerkesztése, s ezzel az index készítésének több éve tartó munkája lezárul.

1973 elején, az eredeti elképzeléseknek megfelelően elkészült az akadémiai bizottságok történetével foglalkozó kiadvány, melynek lektorálására az idén kerül sor, nyomdai megjelenése 1974-ben várható.

Az MTA Könyvtár kiadványai sorozatban három /egyikük a jubileum tematikájához kapcsolódik/, a Kézirattár katalógusai sorozatban két kötet fog megjelenni. A kiadványsorozatban megjelenő Kurrens külföldi periódikumok katalógusa évek óta várt, igen fontos, az olvasók tájékoztatását és a könyvtárosok munkáját segítő kiadvány.

Az elmúlt év során megindított és bevált teljes új külföldi könyvgyarapodást tartalmazó jegyzékek 1973-ban is rendszeresen megfognak jelenni, s az új folyóiratok jegyzékével is kiegészülnek.

A megszokott módon jelenik meg a Tudományszervezési Tájékoztató és folytatódik a tudománypolitikai expressz tájékoztatás is.

Mikrofilmgyűjteményünk anyagának jobb hozzáférhetőségét fogja biztosítani a külföldi mikrofilmek katalógizálásának elkészítése, mely kiadvány előkészítési munkálatai 1973-ban kezdődnek el.

A Reprográfiai Osztály létrejötté, s így a mikrofilm, xerox és sokszorosító csoport tevékenységének célszerű összehangolása, valamint a géppark kiegészülése 1973-ban lehetővé teszi a technikai szolgáltatások differenciáltabbá tételét. Megkezdődik a mikrofilm olvasó-másoló készülék üzemszerű működtetése a Rominor gép részben tehermentesíti a xerox gépeket, ennek következményeként a sokszorosítási csoport is nagyobb kapacitással tudja kielégíteni megnövekedett kiadványsokszoro-

sítási igényeinket.

A fentebb vázolt feladatok és tervek mellett nem került sor az osztályok és a részlegek részletes munkatervének ismertetésére, mivel ezek vagy az eddig meghatározott menetben végzett munkákra vonatkoznak, vagy összefüggésben állnak a fent jelzett teendőkkel.

Az igazgatóság az év őszén újra elemző megbeszéléseket fog tartani a vezető munkatársakkal, s így esetleges, intézeti érdekek megfelelő módosításokról is szó lehet a hatékonyabb feladatvégzés érdekében.

A K Ö N Y V T Á R 1973. É V I M U N K Á J A

Bevezetés, összefoglaló értékelés

Az MTA Könyvtára a beszámolási időszakban folytatta az előző években megkezdett könyvtári munkálatokat. Így első-sorban arra törekedett, hogy állományának tervszerű - az aka-démiai és országos szakkönyvtári funkcióinak egyaránt megfe-lelő - fejlesztésével, szolgáltatásaival, valamint kiadványa-ival elősegítse a tudományos kutatómunkát, s kielégítse az a-kadémiai és egyéb tájékoztatási igényeket.

A Könyvtár nemzetközi kapcsolatai a korábbiakban kiala-kitott irányelveknek megfelelően, pozitívan alakultak, mind a kiadványcsere, mind a személyes kapcsolatok területén.

Általános szerzeményezési politikánk, beleértve a csere-tevékenységet is továbbfolytatta a beszerzés szintentartására, valamint a gyűjtőkör megtisztítására irányuló munkálatokat. E törekvésünk sikeréhez jelentősen hozzájárult a Terv- és Pénz-ügyi Főosztály nyújtotta póthitel, melyet elsősorban a növe-kedő bel- és külföldi dokumentumárak tettek indokolttá.

Erről, valamint az egyes osztályok és részlegek munkájá-ról a továbbiakban még részletesen beszámolunk.

A Könyvtár általános belső tevékenységét az MTA fennállá-sának 150. évfordulójára való előkészületek, valamint a reka-talogizálás és az állományrevízió folytatására irányuló munkák jellemezték.

Az MTA Elnökségének határozata értelmében a Könyvtárra hárult az MTA jubileumi kiállítása megrendezésének feladata. E kiállítás fontosságára és jelentőségére való tekintettel igen gondos előkészítő munkára van szükség, s ezért az elnök-ségi jubileumi bizottság jóváhagyásával a Könyvtár kiállítási bizottságot szervezett. A bizottság elnöke Major Máté akadémi-kus, Könyvtárunk részéről tagjai az igazgatóság képviselője mellett Fülöp Gézané, Fráter Jánosné, Domsa Károlyné, Vekerdi László, valamint külső tagokként az Akadémia történetének szak-értői és kiállítási szakemberek. A Bizottság eddigi munkája során kialakította a kiállítás témavázlatát, felkérte az MTA

Főosztályait, s egyes osztályait, valamint más akadémiai testületi szerveket, hogy tegyenek konkrét ajánlásokat és javaslatokat a kiállítás anyagára, különös tekintettel a kiemelésre érdemlő eseményekre, tényekre és adatokra. A bizottság külső kiállítási szakértő tagja ezek alapján fogja kidolgozni a kiállítás részletes forgatókönyvét. A kiállítás céljaira a Magyar Nemzeti Múzeum biztosít helyiséget, a kivitelezés munkája pedig az MTA KESZ feladata.

A Könyvtár több más vállalkozása is a jubileum megünneplését szolgálja. Számos más feladat mellett elsősorban az Akadémiai Értesítő és a Magyar Tudomány indexét és repertóriumát, valamint az MTA tagjainak névmutatóját kell kiemelnünk.

Az év folyamán nagyrészt befejeződött az Akadémiai Értesítő és a Magyar Tudomány egyesített indexének szerkesztése. A végső munkálatok (néhány betű végleges szerkesztése, újabb utalók besorolása) 1974 első negyedére maradtak. Ezt követi majd az anyag lektorálása, majd gépeltetése és a kiadvány előállítása. Az index a két folyóirat lényeges közleményeinek repertóriumával egészül ki, melynek munkálatai hasonló módon alakultak, s 1974 első negyedében befejeződnek.

Ugyancsak befejeződött az MTA tagjai névmutatójának szerkesztése, melynek során figyelembe vették a lektori vélemény egyes szempontjait, majd újabb ellenőrző lektorálásra adták ki az anyagot. A kézirat végső lezárása és gépeltetésének megkezdése 1974 első negyedében fog megtörténni.

Itt is említést kell tenni a Könyvtár kiadványairól. A jubileumot, illetve az MTA történetének megírását szolgálja a Könyvtár két kiadványa, Szentgyörgyi Mária: "Célkitűzések és reformtörekvések a Magyar Tudományos Akadémián. 1831-1945." és Fráter Jánosné: "Az MTA állandó bizottságainak története" c. munkája. Az előbbi az év folyamán megjelent, az utóbbinak pedig megkezdtek az előállítását, s 1974-ben fog megjelenni.

A belső könyvtári munka másik súlyponti feladata az állományrevízió folytatása és a rekatalogizálás folytatásának előkészítése volt. Mindkét területen jelentős eredményekről számolhatunk be. Az Állományellenőrzési Csoport kialakította a revízió rendjét, s ennek megfelelően végrehajtotta 11 régi szak, s ezen kívül számos periodika revízióját, valamint az

ezzel kapcsolatos egyéb munkákat. A Csoport munkájához kapcsolódik a rekatalogizálás előkészítése is. A Könyvtár vezetősége az év folyamán elhatározta az időlegesen szünetelt rekatalogizálási munkák újraindítását. Megbizta a Csoport vezetőjét az irányelvek kialakításával, majd az érdekelt osztályvezetők bevonásával megvitatták javaslatát. A vita során egyetértés született abban, hogy a régi szakokat teljes egészükben kell rekatalogizálni, s hogy milyen sorrendben következzenek az egyes szakok. Az elhangzott vélemények és szempontok alapján alakult ki azután a rekatalogizálási munka előkészítésének szabályzata. A megállapodás szerint 1974-ben újraindításkor mintegy 1.000 kötet kerül rekatalogizálásra. A Csoport abból a szempontból is megvizsgálja az előkészített anyagot, nincs-e benne csonka, hiány vagy könyvhigiéniai szempontból kiselejtezendő példány, vagy éppenséggel különös értéket képviselő dokumentum. Végül ellenőrzésként a könyvtár vezető munkatársaiból alakult szakértő bizottság nézi át az előkészített anyagot, mely ezután a Szerzeményezési Osztályon keresztül kerül futószalagra.

A Könyvtár nyomasztó helyhiányának enyhítését szolgáló törökbálinti Depo II. nevű raktártelep 2.sz. tömbjében elhelyezkedő 3.000 m² alapterületű raktárhelyiség belső kialakításának tervezése is jelentősen előrehaladt. Az épület belső klimatizálása körül vita keletkezett, megoldása azonban folyamatban van.

Kiadványtevékenységünk ebben az évben is a Könyvtár értékes dokumentumbázisának fokozottabb feltárására irányult, melynek részleteire a későbbiekben még visszatérünk; külön említést kíván azonban a "Kurrens külföldi periodikus kiadványok jegyzéke". c. munka megjelentetése, mely azon kívül, hogy régi hiányt pótol, jelentős segítséget ad a tudományos kutatóknak, s mind a hazai, mind a külföldi társintézmények nagy érdeklődéssel fogadták.

A szoros értelemben vett könyvtári és tájékoztatási szolgáltatások mellett intézményünk technikai szolgálatai is jelentős segítséget nyújtanak a tudományos kutatásnak. Ezért az év folyamán is arra törekedtünk, hogy a reprográfiai szolgálatok (xerox, mikrofilm, sokszorosítás) bizonyos személyzeti problé-

mák ellenére zökkenőmentesen működhessenek, s új felszerelési tárgyak - többek között egy Hasselblad fényképezőgép - vásárlásával a fotolaboratórium műszaki fejlesztéséről is gondoskodtunk.

A jelentési időszakban tehát a Könyvtár munkája egészében véve a terveknek megfelelően alakult. Kisebb-nagyobb nehézségek ellenére sikerült megoldani számos fontos feladatot, megkezdett vállalkozásokat befejezni vagy a befejezéshez közelíteni. Az egyes osztályok és részlegek munkájáról az alábbiakban adunk beszámolót.

Gazdálkodás

A Könyvtár 1973. évi jóváhagyott eredeti költségvetési előirányzata 11,908.000 Ft. volt, mely az évközi módosításokkal 14,882.200 Ft.-ra emelkedett. A bevételi előirányzat 2,000.000 Ft. volt.

A korábbi évekhez hasonlóan, 1973-ban is komoly gondot okozott a könyv- és folyóirat árak további emelkedése. Így az eredeti költségvetési előirányzat nem fedezte sem az állománygyarapításhoz, sem a cseretevékenységhez szükséges összegeket, de egyéb fenntartási kiadásainkra sem bizonyult elegendőnek. Csak a Terv- és Pénzügyi Főosztály által évközben jóváhagyott póthitelek segítségével tudtuk feladatunkat és kötelezettségeinket teljesíteni.

Ugyancsak visszatérő gazdálkodási gondunk, hogy bevételi előirányzatunk a jelenleg érvényes reprográfiai egységárak mellett tulzott és teljesíthetetlen. 1973. évi bevételünk mindössze 911.000 forint volt, mely 46 %-os teljesítést jelent.

Mindezeknek ellenére a gazdasági munkát tükröző táblázatos adatok, valamint költségvetési beszámoló azt mutatja, hogy a takarékoság szem előtt tartásával, gondos mérlegelések után a legfontosabb feladatok megvalósítására használtuk fel mind költségvetési, mind beruházási-, és felújítási hitelkeretünket.

Gazdasági Osztályunk fontos eredményeként kell beszámolnunk arról - amit egyébként az év folyamán tartott revizori vizsgálat is megállapított -, hogy számviteli rendszerünk fejlődött. A gazdasági munka megjavítása, ezen belül is elsősorban a számviteli rendszer megfelelő kimunkálása és fejlesztése biztosítja, hogy a gazdasági osztály munkája a jövőben egyre hatékonyabb és operatívabb lesz; s ezzel az egész intézmény munkáját eredményesebbé tudja tenni.

Személyzeti munka, bérezés

A jelentési időszakban - a korábbi évekhez hasonlóan - folytatódott a munkatársi gárda, különösen a fiatal munkatársak vándorlása. Noha ez a jelenség az érdemi könyvtárosi munkát végzők körében valamelyest csökkenő tendenciát mutat, gyakran nehéz helyzet elé állította mind az érdekelt osztályokat, mind a személyzeti munkát. Az új munkatársak felvételénél a személyzeti felelős az érdekelt osztály vezető munkatársaival együtt a lehető leggondosabb mérlegelés után dönt, s a jelöltekkel alaposan megbeszéli az adott munkakört és a bért, mégis előfordult, hogy az új munkatársak vagy anyagi meggondolásokból vagy az adott munkakör elhamarkodott vállalását követő "csalódottság" miatt hamar megváltak intézményünkötől.

A Könyvtár összlétszáma 1973. december 31-én 140 fő volt, ebből 125 fő állandó főfoglalkozású, 15 fő pedig időszaki.

Az év folyamán két munkatársunk ment nyugdíjba: Jánosi Sándorné és Durkó Dalma.

A Könyvtár vezetése az intézmény hagyományainak megfelelően messzemenően támogatta a munkatársak tudományos tevékenységét mind a könyvtár- és tájékoztatástudomány, mind az egyes humán- társadalomtudományi diszciplinák területén. Ennek keretében a tárgyévben 34 munkatársunk élvezett kutatónapot, 18 munkatárs volt különböző időtartamu külföldi kiküldetésen vagy tanulmányuton, s egy munkatárs fél éves belföldi ösztöndíjas tanulmányuton. 12 fő vett részt különféle szintű szakmai képzésben.

A bérkeretgazdálkodás adta lehetőségekkel élve, 1973-ban

az 1/1968 MTA sz. elnöki utasítás értelmében rendeztük a nyelvpótlékkérdést is. Azokban az esetekben, amikor a nyelvpótlék százalékos mértéke kedvezőbb volt a korábban meghatározott állandó összegnél, áttértünk a kedvezőbb százalékos mértékre. E rendezés 13 munkatársunkat érintette.

Ugyancsak mód nyílt arra, hogy a korábbi juttatásokon kívül pénzjutalommal is elismerjük a törzsgárdatagságot. A törzsgárda szabályzatot is ennek megfelelően módosították. Ilyen címen 1973-ban 50.000 Ft.-ot fizettünk ki.

Az év során 37 fő részesült béremelésben, 5 fő nyelvpótlékban, s 11 munkatársunkat soroltunk magasabb kategóriába. 1973-ban a Könyvtár egy főre eső havi átlagbére 2.670 Ft. volt.

Politikai, társadalmi szervek

A könyvtár vezetése a pártszervezet és a szakszervezet között az évek óta kialakult jó összhang jellemezte az elmúlt évet is. Az együttműködés, a politikai-társadalmi szervezetek képviselőinek részvételével rendszeresen tartott igazgatósági értekezletek napirendjének és az időszerű kérdések beható megvitatásának tapasztalatai szerint, nem formális, hanem elvi problémákra és gyakorlati intézkedésekre irányuló volt.

Pártszervezetünk fő feladatának könyvtárunk szakmai tevékenységének elősegítését, és munkatársaink személyes gondjainak, problémáinak megoldását tartotta.

Könyvtárunk igazgatósága minden fontos döntés előtt kérte és meghallgatta a pártszervezet véleményét, melyet az intézkedések meghozatalában figyelembe vettek.

A problémák természetétől függően vagy a párttitkár tájékoztatása, a pártvezetőség kollektív véleményének meghallgatása, egy-egy párttaggal való személyes beszélgetés formáját választotta a könyvtár vezetése.

Az év elején a minősítések elkészítésénél, munkatársaink szakmai és tudományos munkáját, emberi, politikai magatartását, fejlődési perspektíváját felmérő vélemények kialakításához nyújtott segítséget pártszervezetünk a könyvtár vezetésének.

A 44 órás munkahétre való áttérésnél az ügyelet kollektív vállalásában segítettünk politikai előkészítő munkával. Ebben a feladatban sikerült azt az összkönyvtári szemléletet és gyakorlatot elősegítenünk, hogy azok az osztályok, ahol nincs olvasószolgálat résztvegyenek az ügyeletek ellátásában. Ugy látjuk a nem olvasószolgálati könyvtárosok részvétele az inspekcióban közelebb hozta egymáshoz könyvtárunk dolgozóit.

A könyvtár KISZ szervezete a Hivatali KISZ szervezettel egyesült. Így nagyobb lehetőség nyílik az eredményes szervezeti életre, melynek eddigi tevékenységük alapján minden reménye úgy tűnik megvan.

A Szakszervezeti Bizottság munkáját 1973-ban az utóbbi években kialakult és jól bevált keretek között folytatta és igyekezett mind a tagság élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben mind az intézetben folyó munka támogatására vonatkozó kérdésekben a megfelelő megoldásokat megtalálni, azokat kidolgozni és megvalósítani.

A tagság élet- és munkakörülményeit érintő kérdések megoldásában nagy segítséget jelentett az SzB munkájában az 1972. évi bérkorrekció, amely lehetővé tette, hogy a bér- és jutalmazási problémák megoldásában 1973 folyamán nem kelljen alapvető problémák megoldásán fáradoznia, hanem ennél messzebbre tekinthetett és differenciáltabb bérfejlesztési és jutalmazási feladatok megoldásához nyújthatott segítséget az állami vezetésnek. Ennek során a törzsgádatagság újabb fokozatainak bevezetésére került sor (10, 15, 20, 25 éves tagság) és e fokozatokat betöltött tagoknak mind pénzbeli, mind jutalomszabadsággal való jutalmazására. Nagy jelentőségű volt a munkaterületünkön bevezetett 44 órás munkahét is 1973 második felében. Ennek jótételményében a tagság egésze részesült.

Nem sikerült teljes eredményt elérni viszont a közétkeztetés területén. Az év során több probléma merült fel, melyeket csak részben sikerült orvosolni.

A könyvtárban folyó munka támogatására a legjobban bevált módszer ezévben is az intézményesített "Igazgatósági Értekeztetés" volt. Ezen a fórumon a SzB képviselője betekintést kapott az in-

tézményt érintő valamennyi fontos kérdésbe és résztvett a megoldások kialakításában mind személyesen, mind az SzB és a bizalmiak hálózatának tagjain keresztül a dolgozók szélesebb rétegét is bevonva a megoldásba. Ebbe a körbe tartozik az évi munkaértekezlet előkészítésében való részvétel, valamint az utóbbi két évben a könyvtárba került új dolgozók részére 1973 őszén ismét megindított előadássorozat megszervezése.

A könyvtár egész életét érintő kérdésekben elért eredményeit a SzB annak köszönheti, hogy munkája során mint a korábbi években, úgy 1973-ban is sikerült fenntartania jó munkakapcsolatait mind az intézet vezetésével, mind az intézet pártszervezetével. A feladatok megoldása során folytatott megbeszélések és viták alkalmával minden alkalommal sikerült közös álláspontot kialakítani, ami a közös munka színvonalát javította.

A Szakszervezeti Bizottság a saját döntési jogkörbe tartozó kérdésekben is munkáját igyekezett javítani. A szociális támogatás összegét csak a némileg növekvő tagdíjjárulékok által befolyt összegek keretén belül növelhette. 1973-ban csak a legindokoltabb igények kielégítésére (házasság, születés, halálozás, hosszantartó betegség esetei) kerülhetett sor.

Az üdülésekkel kapcsolatos igényeket nem lehetett kielégíteni sem a SZOT beutalókkal, sem az intézeti üdültetés révén. Ennek némi ellensúlyozásaképpen 1973-ban is folytattuk a szervezett üdültetésben részt nem vevő családos tagok "üdülési hozzájárulás"-ban való részeltetését.

Nem sikerült megoldanunk 1973-ban a szokásos évi tanulmányi kirándulást sem. Megtartottuk viszont a hagyományos rendezvényeinket, megemlékeztünk a Nemzetközi Nőnap alkalmából nődolgozóinkról és talán az összes eddigi közül most rendeztük meg a legsikeresebb Téli ünnepséget.

Az 1972-ben eltávozókkal csonkult és így munkájában akadózó SzB munkáját 1973-ban Barabás Ignác SzB-tag kooptálásával próbáltuk részben helyreállítani a kultur- és sportfelelősi munkakörben.

Állománygyarapítás

A modern könyvállományba iktatott - bármely forrásból származó - könyvek száma mind mennyiségben, mind értékben emelkedett. Míg 1972-ben 12.669 kötetet (10.856 mü) 3,127.356 Ft. értékben vettünk állományba. 1973-ban e számok így alakultak: 13.827 kötet (12.728 mü), 3,260.795 Ft.

A vétel kategóriára felhasznált összeg a következőképp alakult:

1973. évi költségvetési keret.....	1,600.000 Ft.
Pótkeret (póthitelből, ill. költségvetési maradványokból).....	<u>275.449 Ft.</u>
összesen	<u>1,875.449 Ft.</u>

Ez az összeg mintegy 130.000 Ft-tal több, mint az 1972. évi pénzfelhasználás volt. A vásárolt művek száma ennek ellenére az 1972. évi mennyiség alatt maradt, nagyrészt a külföldi könyvárak emelkedése miatt.

A külföldi könyvek beszerzésére szolgáló keretet a sokéves gyakorlatnak megfelelően osztottuk fel a központi human- és társadalomtudományi (60 %), az orientalisztikai (10 %) és a természettudományi (30 %) állomány fejlesztése céljaira.

A cseréből származó gyarapodás 482 kötetrel esett vissza; ez részben a beérkező anyag válogatásának szűkítésével, részben a könyvárak emelkedésével és ennek hatására a partnerek nehézségeivel (lassabb és visszatartott cseretranzakciók) magyarázható.

Az ajándék kategória erős emelkedése (1.651 kötetrel) a Zolnai és Moravcsik hagyaték első részének állományba vételéből adódik.

A gyarapodás eredete tekintetében feltűnhet a magyarországi kiadványok számszerű növekedése (1.059 kötetrel), ami nagyrészt abból adódik, hogy az első ütemben állományba vett Zolnai-hagyatékból származó művek többségükben hazai kiadványok voltak.

A szakok szerinti megoszlás szempontjából kevés eltérés

van az előző évihez képest. Némileg visszaesett az 5. és 6. szakba tartozó művek aránya, csekély százalékos emelkedést mutat a nyelvtudományi és történettudományi gyarapodás.

A folyóiratállomány 5.761 kötettel (26.905 darabbal) gyarapodott.

A saját folyóiratanyagunk gyarapodás módja szerinti megoszlását tekintve, változatlanul a csere áll az első helyen (4.008 kötet), ezt követi a vétel (1.013 kötet), majd a kötelempéldány (564 kötet) és az ajándék (176 kötet).

1973-ban összesen 213 új címet vettünk állományba (ebből 161 új folyóirat és 52 sorozati kiadvány). Az új anyag döntő többségét ezuttal is a kiadványcsere keretében szereztük be (176 cím).

A Kézirattár is jelentős értékekkel gyarapodott. Vásároltunk egy XV. századi, klosterneuburgi eredetű breviáriumot. A régi magyar irodalomból nevezetesen gyarapodásunk volt egy históriás ének Bocskai Istvánról (1606 körüli) és Káldy György bibliafordításának egy autográf töredéke. Ugyancsak megszereztük Baróti Szabó Dávidnak egy részben autográf anyagot is tartalmazó verseskötetét ("Futó versek"), valamint Léway József naplóját. A XIX. századi íróinktól származó levelezésállományunk jelentékeny szórványanyagokkal gyarapodott: Jókai Mór (2), Arany László (6), Gyulai Pál (118) levele, valamint Eötvös József Szalay Lászlóhoz írt 44 levele. Művészekről és tudósoktól : Munkácsy Mihály, Fadrusz János, Eötvös Loránd, Beöthy Zsolt, Ferenczi Zoltán, Izsó Miklós, Benczur Gyula. Nevezetesebb hagyatékok: Moravcsik Gyula, Rédey Tivadar, Roska Márton és Kornis Gyula levelezése (ez utóbbiban levelek Eduard Sprangertől), Vikár Béla hagyatékának töredéke, s Tichy Kálmán hagyatékának befejező része. XX. századi íróinktól: egy Karinthy kézirat, József Attila 4 autográf verse, Berda József egy kézírata és 5 levele. Az év folyamán is tovább gyarapodott a kandidátusi és doktori értekezések letéti példányainak gyűjteménye (339 értekezés 446 kötetben).

A Régi Könyvek Gyűjteménye 1973-ban aránylag keveset

vásárolt, ami részben a tulzottan magas áraknak, részben az OSZK elsőségi jogának tulajdonítható. Az év jelentősebb beszerzéseként öt régi magyar könyv említhető: Szikszai Fabricius: Nomenclatura, Debrecen, 1619; Catechesis, Kolozsvár, 1698; Vergilius: Opera, Tyrnaviae, 1676; Policey-Ordnung, Leutschau, 1698; Vectigal regium, Tyrnaviae, 1711. Egyéb gyarapodásunk nagyrészt a Könyvelosztótól újabban igényelt anyagból került ki.

A Keleti Gyűjtemény 1973-ban mintegy 140.000 forintot fordított könyvbeszerzésre, mely összeg mintegy 60.000 forinttal kevesebb az előző évinél. E csökkenés részben a könyvbeszerzés különböző közvetítő szerveinek késéséből adódott, nagyrészt azonban a könyvtárak további emelkedésének tulajdonítható.

Jelentős eredményként értékelhető viszont, hogy a Reprográfiai Osztály közreműködésével, a Kaufmann-gyűjtemény egy részének mikrofilmezése ellenértékeként terven felüli szerzeményezés is lehetővé vált csere útján. Ugyancsak lehetségessé vált az év folyamán, hogy a KULTURA javaslatunkra törökországi bizományost vagy megbízottat szervezett, s ily módon Törökországból is tudunk könyveket vásárolni, eddig csak a csere keretében lehetett korlátozott mértékben török könyvekhez jutni.

Az év folyamán a gyűjtemény 17 új folyóirattal és 10 titeli fanyomatos művel is gyarapodott.

A Keleti Gyűjtemény a szerzeményezési munka során jól együttműködik a Könyvbeszerzési Osztállyal és a Nemzetközi Kapcsolatok Csoportjával.

Megállapítható, hogy a Keleti Gyűjtemény beszerzési kerete a szinttartáshoz megfelelő, de a fejlesztéshez nem elégséges.

A Mikrofilmtár részben vásárlás, részben csere útján gyarapította állományát. Említésre méltó beszerzések 1973-ban: latin kódexek az Österreichische Nationalbibliothek állományából (amerikai csere útján); 21 ausztriai kéziratgyűjtemény katalógusa; kéziratok a müncheni Bayerische Staatsbibliothek állományából (vásárlás); párizsi, firenzei és oxfordi kéziratok.

Kiadványcsere tevékenység

1973-ban a Könyvtár 91 állam 1.638 intézményével állt cserekapcsolatban. E kapcsolatok alakulása kiegyensúlyozott volt. Az állandó felülvizsgálat során az év folyamán 33 cse-repartnerrel szüntettük meg a kapcsolatot, s 28 új partnerrel léptünk cserekapcsolatba.

A folyóiratcsere területén a kiküldött új folyóiratpéldányszámok viszonylag magasabbak voltak. Ez az alábbi tényezőnek tulajdonítható: 1973-ban két új folyóirat indult (Neohelicon, Látóhatár), s az 1972-ben indult három folyóirat iránt is újabb érdeklődés mutatkozott. Ugyanakkor az év során sikerült beszerezni több olyan külföldi folyóiratot, amelyeket vétel útján csak jelentős anyagi ráfordítással tudtunk volna megszerezni.

A Tudományszervezési Tájékoztató külföldi propagálása érdekében további "egyéni címekre" került el. Több külföldi nagykönyvtár kézirat-tárának juttattunk példányokat a kézirat-tári katalógussorozatból.

Sok évi szünet után az év során újra megkezdődött az új ajánlatként beérkező, számunkra profilidegen csereanyag kiajánlása a megfelelő akadémiai intézeteknek. Eddigi tapasztalataink ugyan nem elegendőek ahhoz, hogy végleges következtetéseket vonjunk le, de annyi máris kitűnik, hogy az intézetek érdeklődése nem áll arányban a kiajánlásra fordított munkával. A cserecsoport vezetője a hálózati csoport vezetőjével egyetértésben - további tapasztalatok alapján - 1974 folyamán fog dönteni a kiajánlás folytatásáról.

A könyvcsere adatai - mint már jeleztük - az előző évhez képest kedvezőtlenebb képet mutatnak. Ez részben a már jelzett árdrágulásoknak, részben pedig a visszafogottabb könyvcsere ügyvitelnek a következménye. Szerepet játszott benne az is, hogy az 1972-ben lemondott és számunkra profilidegen zürichi és párizsi (Sorbonne) természettudományos és műszaki diszsertációk (több száz egység) elmaradása 1973-ban éreztette mennyiségi hatását.

A könyvcserere biztosított költségvetési előirányzat a póthittel együtt (2,300.000 Ft.) elegendőnek bizonyult.

Feldolgozás

A Feldolgozó Osztály teljesítményét kedvezőtlenül befolyásolták a munkatársi gárdában történt változások, illetve kiesések. Az osztály jelentős munkaerőkiesését belső átszervezéssel, átcsoportosítással igyekeztük pótolni. Az új munkatársak betanítását is saját erőből, többletfeladatként kellett megoldani. Mindezek ellenére az új könyvek feldolgozása folyamatosan megtörtént, noha a jelzett okok miatt az átfutásban gyakran előadódtak sűrűsödések. Az év folyamán 9.850 műről készült cimleírás, s 9.600 művet osztályoztak. A legépelte és sokszorosított (modern könyv) katalóguscédulák száma 13.063 volt, s 72.398 cédulát soroltak be a központi katalógusba.

Nem volt elmaradás a központi betűrendes katalógus revíziójában és javításában, melynek során 62 fiók revíziója készült el.

A Feldolgozó Osztály 1973. évi munkájában fontos szerepet játszott az új cimleírási szabványtervezet szakmai feldolgozása, valamint - az összes érdekelt osztály képviselőinek bevonásával - annak szakmai véleményezése.

A Folyóirat Csoport keretében hiánytalanul megtörtént a kardexbe folyamatosan bevezetett periodika anyag feldolgozása. Az 1972. évfolyamok és az érkező pótlások beszámozása megtörtént, s e munkaterületen a csoport behozta az előző év lemaradását is. A csoport 1973. évi munkájának igen komoly eredménye a már említett kurrens periodika jegyzék végső sajtó alá rendezése.

A Kézirattárban elkészült Kossányi Béla, Szabó István, Orbók Loránt és Attila hagyatékának feldolgozása. Nagyobb részében elkészült a Gábor Andor-hagyaték, a Kosztolányi-hagyaték katalógizálása és a Széchenyi-gyűjtemény katalógizálása is jelentős mértékben előrehaladt. Az év folyamán a Nobel-díjasok leveleinek és több kisebb beszerzés, kötetes kézirat katalógizálása is megtörtént. Ugyancsak tovább haladt a latin kódexek katalógizálása. A "Századokban" megjelent a Kézirattárban őrzött történész-hagyatékok ismertetőjének első része. A Katalógus-sorozat keretében - mint már említettük - tovább folyt az

állomány feltárása. A Goethe-gyűjtemény és a Gábor Andor-hagyaték katalógusának sajtó alá rendezése folyamatban van. Jegyzék készült a töredékgyűjteményhez. Rendezési munka folyt a Fülepi-, Veres Péter-, Selényi-, Domanovszky- és Kovács Ferenc-hagyatékban, valamint a Régi Akadémiai Levéltárban. Ez utóbbiban tovább folytatódott és befejeződött a bizottsági anyagok és az 1933-35. évi RAL akták sorrendjének ellenőrzése. Rekatalogizálásra került a Levelestár anyaga. Kartoték készült az 1950-1956 közötti beszerzésekről, részben a feldolgozatlan anyagok kiderítése végett, részben azért, hogy a beszerzési naplóba is bevezethetők legyenek a raktári jelzetek.

A Régi Könyvek Gyűjteménye az év folyamán személyzeti nehézségekkel küzdött. Ennek következtében a feldolgozó munka nem érhetette el a kívánatos mennyiségi szintet, minthogy egyéb kurrens feladatokat is meg kellett oldani. A régi magyar könyvek rekatalogizálása az év legnagyobb részében szünetelt. Katalógizáló munka főként az Antiqua-gyűjteményben és az őrzött könyvek (köztük a muzeális XVI. századi könyvek) gyűjteményében folyt. Jelentősen előrehaladt a feldolgozatlan anyagok naplózása. Megtörtént a régi magyar könyvek katalógusának revideálása és elkezdődött az abból még hiányzó Ráth III. ideiglenes céduláinak elkészítése és beosztása. Befejeződött a Ráth-ösnyomtatványok kötéskatalogizálása, s ezzel teljessé vált ösnyomtatványgyűjteményünk kötéskatalógusa, amely az első ilyen katalógus az országban. Továbbhaladt az ösnyomtatványok alapkatalógusának készítése és az eddig elkészült részben megtörtént a possessorok teljes anyagának, valamint a könyvdiszitések adatainak bedolgozása is.

A Keleti Gyűjtemény feldolgozó munkája során 1.100 mű cimleírását végezték el, ami megfelel a sokéves átlagnak. A szakozás területén kisebb (180 mű) elmaradás volt, ami a gyűjtemény személyzeti nehézségeiből adódott.

A Mikrofilmtárban a feldolgozó munka - az előző évhez képest - előrehaladt, noha a cédulagépelési kapacitás elégtelensége miatt igen sok mű még nem került be a katalógusba. To-

vább folyt a felvételek másolatát is tartalmazó képkatalógus építése, s megindultak a külföldi mikrofilmek leírását tartalmazó tervezett katalóguskiadvány előkészítő munkálatai is.

Raktározás

Ebben az évben az állományrevíziós munkálatok során a rákoshegyi raktárban elhelyezett régi szakok kerültek sorra. E munkát takarítás és rendezés előzte meg, melyet Bokor János és Keszthelyi Pál végzett. Az ott talált ömlesztett állapotban lévő periodika anyag szétválogatása és visszaosztása, illetve rendezése is megtörtént. Hozzáférhetővé tettük az eddig összecsomagolt Iskola szakot is (10.000 egység).

Továbbfolyt az 1972-ben megindított számrevízió is a numerus kurrens állományrészben, mely munka során 171.234 jelzetet ellenőriztünk.

Az Akadémia épületében és a hozzá csatlakozó bérházi részben elhelyezett numerus kurrens-raktáraink az év folyamán beteltek, s ezzel raktártér hiányunk aggasztó méreteket öltött.

Jelentős munka folyt a folyóirat raktárakban is. A periodikák raktározása szintén komoly nehézségeket jelent, részben a nyomasztó helyhiány, részben az egyre fokozódó használat miatt. Az év folyamán a napi raktári feladatok mellett 540 kötet tékázását oldották meg, majd - a kazánszerelési munkák befejezése után - átrendezték és helyrerakták az u.n. pinceraktár anyagát (320 polcfolyóméter). A jelenlegi raktári személyzet mellett a raktárban elhelyezett anyag folyamatos portalanítása nehézségekbe ütközik.

Nagyobb átrendező munka folyt a Régi Könyvek Gyűjteménye II. emeleti raktárában is.

A Keleti Gyűjteményben feldolgozott könyvek és folyóiratok raktári elhelyezése és rendben tartása 1973-ban még megoldható volt, s példás rendben folyt. A jelenleg rendelkezésre álló raktártér azonban egy-másfél év múlva előreláthatólag betelik, s 1976-ra már a Keleti Gyűjtemény is raktározási gondokkal fog küzdeni, ha addig nem születik megfelelő megoldás.

A Mikrofilmtár befejezte állományának elhelyezését korszerű fémszekrényekbe. Mivel a mikrofilm raktár területén már nem volt több hely, vasállványzatokon egy teljes szekrény-sor került a padlón álló szekrények tetejére. Ezzel a gyűjtemény raktározási gondja egyelőre enyhült. 1973-ban kellő mennyiségű filmtároló doboz és orsó is készült.

Állományrevízió, állományvédelem, köttetés

Az Olvasószolgálati Osztály Állományrevíziós Csoportja négy munkaerővel kiegészítve júliusban végezte el a rákoshegyi raktárban elhelyezett régi szakok revízióját. E munka során a csoport 11 régi szak (állattan, ásványtan, gazdaságtan, matematika, növénytan, orvostudomány, statisztika, természettan, természet tudomány, utazás, vegytan) revízióját, összesen 41.479 inventáriumi tétel ellenőrzését végezte el. Ezen kívül revideálták az ott talált feldolgozatlan periodika anyag 6.877 tételét is, s ezzel az ellenőrzött inventáriumi tételek száma 48.356-ra (55.182 db) emelkedett. E munka után már csak négy szak maradt revideálatlan: germán irodalom (rendezés után ellenőrizhető), iskola (rendezett, revízióra kész), régészet és magyar irodalom (hely hiányában egyik sem állítható fel, így revíziójuk egyelőre megoldatlan). Ugyancsak folytatták a csoport tagjai a hiánykiírást és a katalóguscédulák kiemelését (2.700, illetve 6.000 tétel). Mint már említettük, a rekatalogizálás előkészítése szintén a csoport feladata, s e munkát 1974. év elején kezdik meg.

A Kézirattár és a Keleti Gyűjtemény anyagának állományvédelmi fényképezése a terveknek megfelelő módon folyt. Összesen 216.337 mikrofilmfelvétel készült e két gyűjtemény anyagáról. A Kézirattár anyagából az Egyh. és Bölcsélet, a Tört. napló, a Vegyes 4-r szak, valamint a Kisfaludy Társaság gyűjteménye, a Széchenyi István-hagyaték, a Szabó Lőrinc-hagyaték, Ady-hagyaték került filmezésre (összesen 404 mű, illetve köteg). A Keleti Gyűjtemény anyagából a Goldziher levelezést és száznál több tibeti nyomatot vettünk mikrofilmre (168 mű, ill. doboz). Megtörtént továbbá egyéb különleges értékű kézirattári anyag (Vörösmarty-gyűjtemény, Csokonai levelezés) állományvédelmi fotoz-

tatása is a kéziratár felügyelete mellett.

A kéziratok tárolására 100 téka és 3 doboz készült. 28 kötet kézirat kapott restaurálás során új kötést, s 1 kódex lapot restauráltattunk.

A Keleti Gyűjtemény az év folyamán 45 jórészt arab, perzsa, s török kézirat félbőrbe köttetését, s részbeni restaurálását végezte el.

Könyvkötészetünk az év folyamán, sok más kötészeti munka mellett, 3.967 könyv és folyóiratkötet kötését végezte el, a Kéziratár számára 100 tékát, 45 dobozt készített, s 100 kötést restaurált. A Keleti gyűjtemény számára 45 kötést készített.

Olvasószolgálat

A központi olvasószolgálat forgalmi adatai megfelelnek a sok éves átlagnak. Az időnként előforduló nagyobb látogatottság azonban ebben az évben is problémát okozott. Mivel könyvtárunk mind a kölcsönzés, mind a helyben olvasás tekintetében korlátozott nyilvánosságu, bizonyos olvasórétegek (pl. a művelődési céllal olvasók, alsóbb éves egyetemi hallgatók, stb.) nem használhatják gyűjteményeinket. A felsőbb éves egyetemi hallgatók bizonyos időszakokban erősen látogatják könyvtárunkat, s ez nem egyszer okoz feszültséget. Ez és más oldalról is megmutatkozó igény, valamint az a tény, hogy Könyvtárunk több tudományág szakkönyvtára, s a tudományos könyvtárközi munkamegosztás alapján országos funkciókat is betölt, szintén feszültséget okoz, mivel a csekély férőhely miatt ezt a funkciót olvasószolgálati vonatkozásban nem tudjuk maradéktalanul ellátni.

Lényegében ugyanez a helyzet a Folyóíratárban és Kéziratár és Régi Könyvek Gyűjteménye területén is. Mindkét helyen növekvő használati igény figyelhető meg.

A könyv- és folyóiratolvasótermünkben az 1972-ben meg erősített felső világítás mellé asztali lámpákat is felszereltettünk.

Ujra terveztettük a központi olvasószolgálati pultot, melynek kivitelezése 1974-ben várható.

Az év folyamán a központi olvasószolgálatban kísérletképpen bevezettük a kikölcsönzött könyvek ruhatári ellenőrzését is, mely a kölcsönzőlap leadásával és a kikölcsönzött művek bemutatásával történik. Ez az intézkedés állományunk fokozottabb védelmét szolgálja.

Az olvasóink tájékoztatására törekvő "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke" c. sorozatunkból az év folyamán hat szám jelent meg.

A Könyvtár valamennyi olvasószolgálattal rendelkező osztálya rendszeresen végez különböző típusú tudományos tájékoztató és referenz munkát. Mindezek mellett a Tájékoztatási és Bibliográfiai Szolgálat az év folyamán 72 esetben adott írásos tájékoztatást használóinknak. E tájékoztatások elsősorban irodalomkutatás jellegűek voltak, s főként az irodalomtörténet, irodalomtudomány, a történelem és a társadalomtudományok különböző témáira terjedtek ki. A szóbeli tájékoztatások egyrészt bibliográfiai jellegűek, másrészt az Akadémia 150 éves jubileumi munkálataival kapcsolatos hosszabb konzultáció jellegű megbeszélések voltak.

Bibliográfia, kiadványok

"Tudományszervezési Tájékoztató"

1973-ban a szokásos ütemben megjelent a Tudományszervezési Tájékoztató XIII. évfolyamának 1, 2, 3-4, 5, 6. száma, továbbá sajtó alá rendeztük az 1973. évfolyam indexét. A folyóirat 950 példányban, 998 nyomtatott lapon, 63,3 szerzői iv terjedelemben jelent meg. Ebből 12,2 iv belső, 51,1 iv pedig külső munkatársaink munkájának eredménye. A megelőző évhez képest jelentősen emelkedett a folyóirat bibliográfiai rovatában közölt tételek száma, melyet az átnézett dokumentumok növekvő száma, illetve a téma irodalmának bővülése indokol. Az év folyamán a Népszabadság tudományos rovatvezetője riportot készített a szerkesztőséggel, melynek során kifejezésre jutott a kiadványunk iránti érdeklődés és elismerés. A riport a Népszab-

badtság 1973. november 13-i számában jelent meg.

"Tudománypolitikai express tájékoztatás"

E szolgáltatásunk iránt 1973-ban fokozott igény mutatkozott. 1972-höz viszonyítva nőtt a szolgáltatásban részesülők száma, valamint a szolgáltatás terjedelme. 52 vezető akadémiai, állami és pártszervnek küldtünk érdeklődésüknek és szakterületüknek megfelelő gyorstájékoztatót 464 dokumentum felhasználásával 133 iv terjedelemben.

"Prognosztika"

Az év folyamán megjelent az MTA Tudományszervezési Csoportjával közösen kiadott Prognosztika c. folyóirat 4. évfolyamának négy száma 250 példányban.

"Akadémikus bibliográfia"

E bibliográfia 1973. évi munkálatait döntően befolyásolta az év folyamán tartott közgyűlésen történt tagválasztás. A régebbi akadémiai tagok évi munkásságának begyűjtése mellett bekértük, rendeztük, ellenőriztük és kiegészítettük 47 újonnan választott akadémikus bibliográfiai anyagát. A jelenleg 212 akadémiai rendes és levelező tag munkásságának bibliográfiai gyűjteménye az év folyamán 10.213 tétellel gyarapodott. Emellett 5.437 régi címfelvétel ellenőrzése is megtörtént.

Kiadványügyek

Az 1973. évi kiadványtervet sikerült hiánytalanul teljesíteni. Az MTA Könyvtárának Kiadványai c. sorozatban megjelent Szentgyörgyi Mária már említett munkája (Célkitűzések és reformtörekvések...); az MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai c. sorozatban pedig két - szintén említett - munka (Csapodi Csaba: Magyar Kódexek és F.Csanak Dóra: Szabó Lőrinc kéziratos hagyatéka). E sorozatokon kívül megjelent a kurrens periodikajegyzék, valamint a külföldi könyvek gyarapodási jegyzékének hat száma.

Ez utóbbit leszámítva, az 1973-as évszámmal jelzett kiadványaink terjedelme 106.72 iv.

Az év folyamán előkészítettük számos, 1974-re tervezett munka kiadását (Fráterné: Az MTA állandó bizottságainak története, Terjék József Körösi-Csoma dokumentumokról és Bendefy László Mikovny Sámuelről írt munkája).

Technikai szolgáltatások

Mikrofilmtár és Fotolaboratórium

A fotolaboratórium - a fentebb említett állományvédelmi munkák mellett - főként hagyományos jellegű megrendeléseket teljesített: mikrofilmek készültek teljes művekről (szórványosan folyóiratcikkekről is), továbbá illusztrációk, kéziratok, régi könyvek, táblázatok, képek, térképek (vagyis xerox-szal nem másolható dokumentumok) fotomásolatait állítottuk elő kisfilmreprodukció, tónusos felvétel, lemez vagy 6x6-os felvétel formájában és ezekről készülő nagyítással. Az előző évhez képest fejlődést és új szolgáltatást jelentett a cink-oxidos elektrosztatikus gyorsnagyítások előállítása mikrofilmről. Akadémiai intézetek számára általuk behozott mikrofilm-lap-felvételekről hagyományos eljárással készültek nagyítások.

Általánosságban elmondható, hogy mikrofilmezés tendenciája ellentétes volt törekvéseinkkel és technikai lehetőségeinkkel: csökkent a filmezésre kapott dokumentumok mennyisége. Ennek oka elsősorban a várt megrendelések és állománykiegészítő nyomtatványok elmaradása volt. Az akadémiai megrendelők legtöbb esetben mikrofilm helyett xerox másolatot kérnek, mivel az utóbbiak ára alacsonyabb. A sárospataki gyűjtemény fényképezése ebben az évben tőlünk független technikai, szervezési okokból szünetelt.

Xerox Csoport

A csoport munkája iránt a korábbi évekhez hasonló érdeklődés mutatkozott. A megrendelések jellege és mennyisége is hasonló szinten mozgott; tulnyomó részük akadémiai eredetű volt, s ezen belül is a hivatali célra készült másolatok voltak többségben (628.610 db). Ez csaknem az egész termelés felét tette ki. A Könyvtár saját céljaira 73.036 másolatot készíttetett. Az akadémiai megrendelések érdekében a nem-akadémiai hozott anyag másolását, valamint az állománygyarapítási másolást csökkenteni kellett.

Az előző évek munkájához képest racionalizálást jelentett, hogy az erősen igénybe vett és fokozatos elhasználódás-

nak kitett xerox gépek tehermentesítésére, a sokpéldányos (50-60 pld. feletti) ügyviteli iratmásolások jó részét Savin fóliapapír sokszorosítása útján, Rominor sokszorosítógéppel készítettük el. Ilymódon több, mint 200.000 másolat készült. A Savin géppel egyébként egypéldányos cinkoxidmásolatok is készültek, főként folyóiratcikkekről.

A xerox csoport munkáját az év folyamán kedvezőtlenül befolyásolta a munkatársak tartós megbetegedése (1.870 munkaóra), s így a munkatársak csak egymás helyettesítésével, nagy erőfeszítések árán tudták teljesíteni a megrendeléseket.

Sokszorosító Csoport

A sokszorosító kapacitás tulnyomó részét a fentiekben már jelzett kiadványok előállítása vette igénybe, valamint az MTA Tudományszervezési Csoportjával közösen kiadott Prognosztika c. sorozat négy számának kinyomtatása.

Ezen felül a csoport előállította a Könyvtár új külföldi gyarapodási jegyzékének hat számát, az 1972. évi beszámoló jelentését, s elvégezte az osztályokon szükséges nyomtatványok, űrlapok, ügyviteli iratok nyomását is (ez utóbbi összesen 147.620 oldal). Az egyéb, nem könyvtári célra készült sokszorosítás mennyisége 25.780 oldal volt. Ez utóbbi az elmúlt évekhez képest csökkent a Savin és Rominor gépek üzembehelyezése folytán. A csoport végezte azonban el a Rominorhoz szükséges papír vágását, s mindezekon felül blokkok, katalóguscédulák előállítását is.

A csoport munkáját nagyban segítette az év folyamán üzembe helyezett MAXIMA MH.80-3 típusú vágógép és a PLANAX könyvkötészeti gépsor.

Hálózati és módszertani munka

A Hálózati és Módszertani Csoport személyi állománya 1973-ban stabil volt, ennek következtében a csoport ellátta minden feladatát, s ezen felül elvégzett előre nem tervezett munkákat is.

A csoportvezető munkatársaival rendszeresen konzultált az intézeti könyvtárosokkal (könyvtári munkahelyén 116 esetben

keresték fel, s 208 esetben telefonon). Az év folyamán látogatást tettek 25 akadémiai intézetben, s ezek közül hatot több alkalommal is felkerestek. E látogatások alkalmával beszélgetést folytattak az intézet vezetőségével, a könyvtári bizottsággal, számos esetben a gazdasági vezetővel is; szaktanácsokat adtak, illetve közvetítettek pl. az intézetek tervezett építkezéseivel, reprográfiai berendezések beszerzésével kapcsolatban. Az év folyamán több alkalommal folytattak megbeszélést az intézeti könyvtári problémákról a Társadalomtudományi Főosztállyal (pl. építkezések, nomenklatura, Valláskritikai Csoport könyvei, stb.).

Az évi hálózati értekezletet 1973. április 18-án tartották meg. Tapasztalatcsere látogatást szerveztek a Közgazdaságtudományi Intézetbe.

A csoport ellátta a hálózati központi folyóirat- és könyvcimjegyzék gondozását, s az ezzel kapcsolatos feladatokat (ellenőrzés, egyeztetés, KC bejelentés, mely a folyóiratok esetében 11.000 tételt tett ki, a könyvek esetében pedig 8.452 tételt jelentett).

Folytatták, pótolták és új alapokra helyezték a hálózati központi katalógus építését is.

Jelentős munkát végzett a csoport az intézeti folyóiratcsere területén is (cserefelajánlás, átvétel, s ezek adminisztrációja). A csoport feladata az intézeti könyv- és folyóiratrendelések továbbítása, melynek során 2.767 folyóirat rendelést továbbítottak. A könyvmegrendelést az év folyamán vették át a Beszerzési Osztálytól, s 2.348 rendelést továbbítottak.

A csoport ellátta az intézeti könyvtárak nyomtatványellátásának feladatát is.

A csoport terven felül is végrehajtott számos, az év folyamán felvetődött feladatot. E feladatok részben az intézeti személyi és egyéb változásokkal álltak kapcsolatban, részben adatszolgáltató és feltáró jellegű volt. Számos szakmai konzultációt, tapasztalatcserét is szerveztek. Igen sok előre nem várt feladatot rótt a csoportra az egyes intézetekben folyó

könyvtárépítési vagy átépítési munkákból adódó problémák.

Mindezeken a feladatoknak a megoldásában a csoport sok segítséget kapott a központi könyvtár különböző osztályaitól és részlegeitől (pl. Beszerzési Osztály, Feldolgozó Osztály, Reprográfiai, Olvasószolgálati, Gazdasági Osztály, Cserecsoport, stb.). A korábbi főtitkári utasítás szintén kedvezően befolyásolta a csoport munkáját.

Akadémiai Levéltár

1973-ban a részleg vezetésének problémája, valamint a csökkent személyi állomány kedvezőtlenül befolyásolta a levéltár folyamatos és tervszerű munkáját.

A levéltár vezetőjét 1973. március 1-i hatállyal - hivatali érdekből - áthelyezték és megbízták az MTA Természettudományi II. Főosztály főosztályvezetőhelyettesi teendőinek ellátásával, így a levéltár vezetését csak másodállásként látta el. Egy levéltáros munkatársunk pedig UNESCO ösztöndíjjal egy évet töltött Lengyelországban, ahonnan csak az év végén jött haza. A levéltári munka folyamatos vitelét Kiss Kálmánné levéltáros biztosította.

A levéltár súlyos raktározási gondjai miatt 1973-ra nem tervezett iratanyag begyűjtést. A rendelkezésre álló raktárterület a meglévő anyag mellett csak biztonsági célból történő anyagátvételt tesz lehetővé.

Az iratanyag 1973-ban 26.52 iratfolyóméterrel gyarapodott, s összállománya az év végén 578.28 ifm. volt.

A gyarapodás nagy részét (11.88 ifm.) az NKFO 1949-1971 évkörű iratanyaga teszi ki, kisebb részét pedig különféle akadémiai szervek átadott iratanyaga alkotja. Az átvett anyag jelentős részben irattári, s nem levéltári jellegű. Átvétele azonban indokolt volt, mivel a főtitkári utasítás alapján, levéltárunk köteles ellátni az MTA központi irattári teendőit is.

A fényképgyűjtemény 47 darabbal gyarapodott, s az év végén 3.455 darabból állt. A gyarapodás jelentős része eseményképekből és portrékból került ki.

1973-ban 22 alkalommal készült magnetofon felvétel (5 a rádióból, 17 pedig közvetlen élő akadémiai felvétel), s ezzel a hanganyag 4.249 percnyi felvétellel gyarapodott (jelenlegi teljes anyag 10.513 perc). A közvetlen felvételek nagy részét az MTA közgyűlése és az osztályülések anyaga teszi ki. Folyamatosan rögzítik az 1973. novemberében megindult "Esti beszélgetések" c. sorozatot, melynek keretében új akadémikusok szólalnak meg.

A súlyos munkaerőproblémák miatt a feldolgozás és levéltári segédletkészítés területén kevés előrehaladás történt. A tájékoztatás és a kutatószolgálat pontos és gyors ellátása érdekében az ellenőrző raktári rendezést minden körülmények között folytatni kellett, noha az év folyamán teljes befejezése nem sikerült, s összesen 300 ifm. anyagban hatották végre a feladatot.

A gyakori tájékoztatási igény, illetve a kutatói szolgálat jobb és gyorsabb ellátása érdekében, a levéltár a következő különgyűjteményeket alakította ki:

- az MTA közgyűlési iratai (1950-1970);
- az MTA elnökségi és elnökségei tanácsülések iratai (1949-1970);
- az MTA elnökségi és elnökségei tanácsülések határozatai (1958-1970);
- az elnökségi és elnökségei tanácsülések határozatainak kötetekben történő rendezése és bekötetése (11 kötetben) az 1958-1970 időszakra kutatói használatra.

A fentiekről raktári jegyzék és repertórium kiadását készült.

A levéltár jó kapcsolatban áll a hazai levéltárakkal és levéltári szervekkel. Továbbápolja és fejleszti kapcsolatait a szocialista országok akadémiai levéltáraival.

A levéltár súlyos munkaerőproblémái ellenére is jelentős munkát végzett, s remény van arra, hogy az elmaradt vagy befejezetlen munkákat 1974-ben teljesíti. Számos problémája azonban csak a raktárterület lényeges megnövekedése után oldódhat meg.

A D A T O K   é s   T Á B L Á Z A T O K

K Ö L T S É G V E T É S

rovat megnevezés	1972.évi tényleges felhasználás	1973. évi eredeti előirányzat	1973. évi módosított	1973. évi tényleges felhasználás
01 béralap	4,010.804	4,100.000	4,828.600	4,687.298
02 egyéb személyi	447.719	381.000	-	542.979
03 fenntartási kiadás	4,373.144	2,739.000	9,888.400	3,642.031
04 működési kiadás	-	1,070.000	-	963.687
05 beszerzés	4,371.795	3,618.000	-	4,457.542
06 felújítás	222.805	-	150.000	148.377
07 lakbérhozzájárulás	64.166	-	15.200	15.196
összesen	13,490.433	11,908.000	14,882.200	14,457.110

F E L U J I T Á S

Építési felújítás:

Asztalos munkák: ajtók, ablakok, valamint a keleti könyvtár burkolat felújítása	37.200
Festés mázolási munkák: beszerzési osztály és kéziratár munkahelyei	29.177
Villanyszerelési munkák: központi épületben, olvasószolgálatnál, valamint a rákoshegyi raktárban	82.000
Összesen	<u>148.377</u>

B E R U H Á Z Á S

52 db katalógus szekrény bővítése	221.200
2 db Lehel hűtőszekrény	10.780
1 db vágógép	100.195
11 db mikrofilmtároló szekrény	103.731
1 db Pentacon fényképezőgép	17.109
1 db könyvvállvány a kéziratári olvasóba	14.535
1 db elektromos számológép "Hunor"	13.700
Akadimporton keresztül tőkés beruházásként	
1 db Hasselblad fényképezőgép és tartozékai	39.738

L É T S Z Á M . S Z E M É L Y I V Á L T O Z Á S O K

	állandó főfoglalkozásuak	időszaki	összesen
1973. január 1-1 létszám	123 fő	6 fő	129 fő
1973-ban munkaviszonyba lépett	11 fő	16 fő	27 fő
	134 fő	22 fő	156 fő
1973-ban kilépett	9 fő	7 fő	16 fő
Zárólétszám 1973. december 31-én	125 fő	15 fő	140 fő

V É G Z E T T S É G . S Z A K K É P Z E T T S É G

	1972	1973
TUDOMÁNYOS FOKOZAT, ISKOLAI VÉGZETTSÉG		
lev. tag	0	1
tudományok doktora	1	0
kandidátus	5	6
egyetemet, főiskolát végzett	63	65
középiskolát végzett	43	54
alsófoku iskolát végzett	23	21
KÖNYVTÁROSI SZAKKÉPZETTSÉG		
felsőfoku szakképzettségű	46	45
középfoku szakképzettségű	6	7
SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐK		
egyetemi képzésben különböző /nem könyvtár/ szakon	5	8
főiskolai képzésben	-	1
középfoku könyvtárosképzésben	2	3

B E S O R O L Á S . B É R E Z É S

Feljebbсорolásban részesült	11 fő
Illetményemelésben részesült	37 fő
Nyelvpótlékot kapott	5 fő
Nyelvpótlék rendezés érintett	13 főt
1 főre eső havi átlagbér 1973-ban	2.670

K I T Ü N T E T É S . J U T A L M A Z Á S

Munka Érdemrend ezüst fokozatával kitüntetve /6.000.-Ft összegű jutalommal/	1 fő
MTA Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott /egy havi illetménynek megfelelő főhatósági jutalommal/	1 fő
Főtitkári jutalomban részesült	2 fő
Főosztályi jutalmat /6.000.-Ft összegben/ kapott	1 fő
Igazgatói jutalomban részesült a törzsgárda tagok jutalmazásával együtt /206.000.-Ft/	102 fő
Jutalomszabadságban részesült 242 munkanappal	36 fő
Jubileumi jutalmat kapott	7 fő

S E G É L Y . E L Ö L E G

segélyben részesült (összesen 8.000.-Ft összegben)	19 fő
fizetési előleget kapott (összesen 10.000.-Ft összegben)	8 fő

M U N K A T Á R S A I N K   P U B L I K Á C I Ó I

BALÁZS Péterné

Franciaország 1973. évi kutatási költségvetése.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 5.sz.
656-661.p.

A Perseus-projektum.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 3-4.sz.
436-449.p.

Svájc kutatáspolitikája az Egyesült Államok tudománypolitikájával való összehasonlítás tükrében.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 3-4.sz.
470-476.p.

BESE Lajos

Mongol xelnii nerlesen ögүүлberiiг xuvilгax neg baidal.
= The Second International Congress of Mongolists.
Ulan-Bator, 1973. Vol.I/1973/ 80-81.p.

A tiltás és tagadás etimológiája a mongolban.
= Nyelvtudományi Közlemények, 1973. 1.sz. 227-231.p.

On the genealogy of Chingis Khan.
(Permanent International Altaistic Conference,
XV.Meeting, Ankara, 1973.X.16. Előadás.)

Notes on 13th Century Turkic-Mongolian Ethnic Ties.
(First International Congress of Turkologists, Isztanbul, 1973.X.24. Előadás.)

BÜKY Béla

A beszédtanítás pszichológiája. Bp., 1973. Tankönyvkiadó, 152 p. 8 t.

A beszéd- és emlékezetfejlesztés lehetőségei a figyelem-szétszórtság hátrányainak csökkentésében.
= Gyógypedagógiai Főiskola és a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaság közszegi vándorgyűlésének előzetes anyagában 37-39.p.

Napjaink beszéddieáljáról.
= Rádió és Televízió Szemle, 1973. 1.sz. 84-88.p.

BÜKY Béla

Miller, George A.: The psycholinguists. A pszicholingvisták.
= A nyelvtudomány ma. Bp., 1973. Gondolat, 531-559.p.
(Fordítás.)

Sebeok, Thomas A.: Perspectives in Zoosemiotics. The Hague-Paris, 1972. Mouton.
= Nyelvtudományi Közlemények, 1973. 2.sz. 579-582.p.
(Ismertetés.)

A beszéd- és emlékezetfejlesztés lehetőségei a figyelem-szétszórtság hátrányainak csökkentésében.
(Gyógypedagógiai Főiskola és a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaság Vándorgyűlése, Kőszeg, 1973.VI.16. Előadás.)

A beszédtevékenység-modellálás nézőpontjai.
(Magyar Nyelvtudományi Társaság és a Magyar Pszichológiai Társaság felolvasó ülése, 1973.V.15. Előadás.)

CSAPODI Csaba

Az Akadémiai Könyvtár különgyűjteményei. Bp., 1973.
RMK. 8 p.

Báthory Miklós Cicero-kódexe és egy állítólagos Athenaios-korvina.
= Antik Tanulmányok, 19/1972/ 98.p.

Die Bibliothek des Janus Pannonius.
= Acta Litt. Acad. Sci. Hung., T.XIV. 3-4.sz.
389-400.p.

The Corvinian Library. History and Stock. Bp., 1973. Akadémiai Kiadó, 516 p.

Ein von Battista Guarino an Janus Pannonius geschenker griechischer Codex.
= Gutenberg Jahrbuch, 1973. 439-440.p.

A "Magyar Codexek" elnevezésű gyűjtemény.
(K 31 - K 114) Bp., 1973. MTA. 133 p.
/MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai 5.sz./

Tervtanulmány a külföldi könyvtárakban őrzött kódexekről.
= MTA I.Osztályának Közleményei, 28/1973/ 457-476.p.

Történezhagyatékok a MTA Könyvtára Kézirattárában.
= Századok, 1972. 1368-1389.p.

FÜLÖP Gézáné

Szabó Lőrinc kéziratos hagyatéka.
(MS 6450 - MS 7405) Bp., 1973. 309 p.
/MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai 6.sz./

Genthon István: Római napló. Bp., 1973.
= Uj Könyvek, 1973. 1084.p. (Ismertetés.)

Kner Imre: A könyv művészete. Bp., 1973.
= Uj Könyvek, 1973. 467.p. (Ismertetés.)

Babits Mihály: Hatholdas rózsakert. Bp., 1973.
= Uj Könyvek, 1973. 2290.p. (Ismertetés.)

Mészáros István: Szalkai kódex.
= Magyar Tudomány, 1973. 550-551.p. (Ismertetés.)

KÖRMENDY Adrienne

--, Szelei László: Erfahrungen bei der Erschliessung des Schrift- Bild- und Tonschriftgutes im Archiv der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.
= Dritte Konferenz der Akademie-Archive sozialistischen Länder, Berlin, 1971. Berlin, 1972. 198-209.p.

A XIII-XIV. századi magyarországi településtörténet egy jogi problémájáról.
= A magyar középkor kutatóinak nagyvázsonyi találkozásán elhangzott hozzászólások előadások. Veszprém, 1973. 95-104.p.

KÖRMENDY Kinga

Mészáros István: A Szalkai kódex és a XV. századvégi sárospataki iskola.
= Magyar Tudomány, 1973. 550-551.p. (Recenzió.)

MAKKAY Jánosné

Butterworth, E.A.S.: The tree at the navel of the Earth.
= Acta Arch. Hung. XXV/1973/ 226-227.p. (Ismertetés.)

MARKOVITS Pálné

Munkásmozgalomtörténeti Lexikon. Bp., 1972.
Kossuth Kiadó, 637 p.
= Népszabadság, 1973.III.10. (Recenzió.)

MARKOVITS Pálné

Fehér István: Politikai küzdelmek a Dél-Dunántúlon 1944-1946 között. Bp., 1972. Akadémiai Kiadó, 306 p.
= Magyar Tudomány, 1973. 391-392.p. (Ismertetés.)

NÉMETH Éva

Az angol kutatás-terminológia dzsungelé.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 2.sz.
281-296.p.

Az Európai Gazdasági Közösség és a nyugat-európai tudománypolitika.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 1.sz.
82-89.p.

Tudományos attasék a követségeken.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1973. 6.sz.
881-892.p.

REJTŐ István

--, R.Hutás Magdolna: Mikszáth Kálmán Összes Művei 68.köt. Cikkek és karmolatok. XVIII. Bp., 1973. Akadémiai Kiadó, 383 p. (Sajtó alá rendezés.)

A törökbálinti társasraktár mint célszerű pótraktári lehetőség.
= Könyvtári Figyelő, 1973. 2.sz. 179-181.p.

RITOÓK Zsigmondné

Debreceni Ember Pál egyháztörténetének kéziratái.I.
= Magyar Könyvszemle, 1973. 175-185.p.

Egy 16. századi énekszerzőnk: Göröcsöni Ambrus.
= Irodalomtörténeti Közlemények, 1973. 546-547.p.

Debreceni Ember Pál kéziratái.
(MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz Kutatócsoportja, 1973.I.13. Előadás.)

Memorialiste italien dans l'entourage transilvain de Castaldo.
(II.Convegno die studi italo-ungheresi, Bp., 1973.VI.21. Előadás.)

RÓZSA György

La documentation, l'information et l'informatique
sur les problèmes internationaux - Les problèmes.
Gépirat. 11 p.
/Conference à Milan. Dact./

Scientific information and society. Paris-The
Hague, 1973. Mouton, 159 p.

Some ideas on a UNISIST sub-system for social
sciences. Paris, 1973. UNESCO. 12 p.

A tájékoztatás néhány eszközéről és módszeré-
ről, különös tekintettel a társadalomtudomá-
nyokra.- Lapkivágat-archivum, földrajzi kata-
lógus. Bp., 1973. OSZK-KMK. 24 p.

Kritikai értékelés egy az ENSZ-családról kia-
dott bibliográfiáról.
= Magyar Könyvszemle, 1973. 92-93.p.

La documentation, l'information et l'informatique
sur les problèmes internationaux - Les problèmes.
(VII.Corso di Perfezionamento...Informazione ed
educazione nelle relazioni internazionali, Milano,
1973.I.22. Előadás.)

SCHER Tiborné

I. Frankó et l'histoire des relations des
littératures hungaro-ukrainiennes.
= Streszczenia referatów i komunikatów. Mied-
zynarodowy Kongres Slawistów. Warszawa,
1973. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 556-557.p.

Ivan Franko i ukrainszko-vengerszkie
literaturnie szvjaži.
= Studia Slavica Hung. XIX/1973/ 259-268.p.

SZEIDOVITZ Éva

Gilanica: Langerudi.
= Acta Orient. Hung. 27/1973/ 351-372.p.

Giljanskij jazyk. Otv. red. Rastorgueva.
Moszkva, 1971.
= Acta Orient. Hung. 26/1972/ 402-404.p.
(Recenzió.)

SZELEI László

--, Körmeny Adrienne: Erfahrungen bei der Erschliessung des Schrift- Bild- und Ton-schriftgutes im Archiv der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

= Dritte Konferenz der Akademie-Archive sozialistischer Länder, Berlin, 1971. Berlin, 1972. 198-209.p.

Mezőgazdaságunk nagyjai...

Cserhádi Sándor /1852-1909/

= Tudomány és Mezőgazdaság, 1973. 3.sz. 100-104.p.

*Sigmond Elek /1873-1939/

= Tudomány és Mezőgazdaság, 1973. 1.sz. 98-104.p.

TATÁR Mária Magdolna

A mongol felsőoktatás. Kézirat.

Ethnographische Nachrichten über die

Choton-Stämme in der West-Mongolei.

(Permanent International Altaistic Conference, XV. Meeting, Ankara, 1973.X.24. Előadás.)

Some undiscovered Mongolian manuscripts concerning the Shamanism in the Oriental Collection of the Library of the Hungarian Academy of Sciences.

(Nemzetközi Orientalista Kongresszus, Párizs, 1973.VII.20. Előadás.)

"
TOKÉS László

A Pentakta mikrofilmlap rendszer.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 20.évf. 1973. 9.sz. 625-649.p.

A Pentakta mikrofilm rendszer.

= KGM MTTI Közleményei a mikrofilm technikáról.

Bp., 1973. Időszerű Gazdaságirányítási Kérdések, 2.sz. 13-27.p.

Szakirodalom-ismertetések.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1973. (3 db)

Könyvtári fényképezés.

(KMK könyvtárostovábbképző tanfolyam, 1973.XI.15. Előadás.)

URAY Gézané

Sámándobok szóljatok. Szibéria őslakosságának
népköltészete. Ford. Bede Anna. Válogatta és
magyarázó szövegekkel ellátta Köhalmi Katalin.
Bp. 1973. Európa, 405 p.

Glafira Makarevna Vasilevic. /1895-1971/
= Acta Orient. Hung. 27/1973/ 131-133.p.

Vilmos Diószegi. /1923-1972/
= Acta Orient. Hung. 26/1972/ 377-379.p.

WOJTILLA Gyula

Dh.K. Gupta: A Critical Study of Dandin and
his Works.
= Acta Orient. Hung. 26/1972/ 397-398.p.

MUNKATÁRSAINK KÖZREMŰKÖDÉSE
TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Bese Lajos dr. osztályvezető, kandidátus
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Körösi Csoma Társaság számviteli bizottsága tagja

Büky Béla tudományos főmunkatárs
a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaság,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
a Magyar Pszichológiai Társaság tagja

Csapodi Csaba dr. osztályvezető
az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz
Munkaközössége,
az MTA Középkori Munkabizottsága,
az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Könyv-
történeti és Bibliográfiai Munkabizottsága tagja

Darabos Pál csoportvezető
az Országos Osztályozási Bizottság tagja

Durzsa Sándor osztályvezető
az MTA Könyvtári Bizottsága,
az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács tagja

Fülöp Gézáne osztályvezetőhelyettes
az MTA Irodalomtudományi Intézete XVIII.sz. Munka-
közössége tagja

Hatos Géza tudományos munkatárs
a Magyar Történelmi Társulat tagja

Iványi Tamás könyvtáros
az MTA Nyelvtudományi Társaság,
a Körösi Csoma Társaság tagja

Domsa Károlyné osztályvezetőhelyettes, könyvtári titkár
a Körösi Csoma Társaság tagja

Rejtő István dr. mb. igazgató, kandidátus
az MTA Könyvtári Bizottság titkára,
az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osz-
tály Könyvtörténeti, Bibliográfiai és
Dokumentációs Munkabizottsága,
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság,
a Magyar Ujságírók Szövetsége,
az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács,
a "Könyvtári Figyelő" szerkesztőbizottsága tagja,
a "Magyar Tudomány" felelős szerkesztője,

Ritoók Zsigróné dr. tudományos főmunkatárs
az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz
Kutatócsoportja,
az Ókortudományi Társaság tagja

Rózsa György dr. igazgató, kandidátus
(1969.I.15-től, külföldi megbízatása tartamára,
fiz. nélk. szabadságon)
az Egyesült Nemzetek Szervezete Könyvtárának (Genf)
igazgatója,
a Comité International pour la Documentation des
Sciences Sociales tagja

Rozsondai Béláné tudományos munkatárs
az Ókortudományi Társaság tagja

Scher Tiborné dr. tudományos főmunkatárs, kandidátus
egyetemi adjunktus (ELTE Szlav Filológiai Tanszék),
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja

Szeidovitz Éva dr. tudományos főmunkatárs
a Körösi Csoma Társaság választmányi tagja,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
az Ókortudományi Társaság tagja

Tatár Mária Magdolna dr. könyvtáros
az MTA Néprajzi Társaság,
az MTA Nyelvtudományi Társaság,
a Körösi Csoma Társaság tagja

Terjék József dr. tudományos munkatárs
az MTA Orientalisztikai Bizottsága titkára,
a Körösi Csoma Társaság választmányi tagja

Tökés László osztályvezető
a Microfiche Foundation (Delft) magyar-
országi levelezője
a Nemzetközi Reprográfiai Tanács Magyar
Nemzeti Bizottsága,
az OMFB Mikroképteknikai Albizottsága,
az Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai
Egyesület Reprográfiai Bizottsága tagja

Uray Gézáne dr. csoportvezető, kandidátus
az MTA Orientalisztikai Bizottsága,
a Körösi Csoma Társaság,
a Magyar Néprajzi Társaság,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság tagja

Wojtilla Gyula dr. könyvtáros
a Körösi Csoma Társaság,
az Ókortudományi Társaság tagja

K Ü L F Ö L D I   K I K Ü L D E T É S E K
T A N U L M Á N Y U T A K

ország	kiküldöttek száma	napok száma
könyvtári kiküldetés		
Csehszlovákia	2	30
Lengyelország	1	6
NDK	2	16
Románia	<u>1</u>	<u>16</u>
	6	68
egyéb kiküldetés		
Anglia	1	10
Csehszlovákia	1	7
Franciaország	5	58
India	1	133
Lengyelország	2	327
Törökország	<u>2</u>	<u>47</u>
	12	582
belföldi tanulmányut	1	183

Á L L O M Á N Y ,   G Y A R A P O D Á S
(egység)

dokumentum- fajta	állomány 1972.XII.31-én	1972.évi tiszta	1973.évi gyarapodás	állomány 1973.XII.31-én
könyv	755.320	12.835	13.975	769.295
periodika	190.042	5.326	5.749	195.791
kézirat	356.341	19.101	10.979	367.320
mikrofilm	12.999	1.180	800	13.799
	1,314.702	38.442	31.503	1,346.205

G Y A R A P O D Á S M Ó D J A
(egységek száma csökkenés nélkül)

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973	1972	1973	1972	1973
vétel	2.923	2.702	908	1.013	14.201	10.429	10	18	18.042	14.162
csere	6.133	5.651	3.798	4.008	-	-	219	65	10.150	9.724
köteles- példány	2.521	2.723	501	564	-	-	-	-	3.022	3.287
ajándék	922	2.671	119	176	4.900	550	3	1	5.944	3.398
akad. kiadvány	292	331	-	-	-	-	-	-	292	331
saját	53	48	-	-	-	-	948	716	1.001	764
	12.844	14.126	5.326	5.761	19.101	10.979	1.180	800	38.451	31.666

(1973 folyamán a könyvállomány csökkenése 151 egység, a folyóiratállományé pedig 12 egység.)

G Y A R A P O D Á S E R E D E T E
(egység)

	Magyarország		Szovjetunió		népi demokr. országok		egyéb külföld		összesen	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973	1972	1973	1972	1973
könyv	3.308	4.491	2.023	1.803	1.540	1.753	5.973	6.079	12.844	14.126
peri- odika	651	786	884	894	1.086	1.125	2.705	2.956	5.326	5.761
kézirat	19.101	10.979	-	-	-	-	-	-	19.101	10.979
mikro- film	949	717	109	1	4	5	118	77	1.180	800
	24.009	16.973	3.016	2.698	2.630	2.883	8.796	9.112	38.451	31.666

A G Y A R A P O D Á S S Z A K O K S Z E R I N T
(%)

szakcsoport		könyv		periodika	
		1972	1973	1972	1973
001	tudományszervezés	0,3	0,34	-	-
0, 2	általános művek, vallástörténet	7,2	5,7	8,8	10,0
1	filozófia, pszichológia	3,3	3,54	3,3	3,8
3	társadalomtudományok	7,7	7,6	10,5	9,9
5	természettudományok	11,0	8,7	35,0	33,8
6	alkalmazott tudományok	5,2	4,22	7,0	7,9
7	művészetek	4,8	4,0	2,8	2,7
80	nyelvtudomány	7,3	8,8	10,0	9,3
809	orientalisztika	9,7	9,2	7,0	6,6
82	irodalomtudomány, szépirodalom	30,1	30,2	6,8	6,4
9	földrajz, régészet, történettudomány	13,4	17,7	8,8	9,6
		100,0	100,0	100,0	100,0

J U T T A T Á S M Á S K Ö N Y V T Á R A K N A K

(duplumok és fölöspéldányok)

	akadémiai intézeti könyvtáraknak	hálózaton kívüli	összesen
könyv (kötet)	927	4.171	5,098
periódika (évfolyam)	783	327	1.110

K Ö T T E T É S

	a Könyvtár számára		akadémiai szerveknek	
	1972	1973	1972	1973
kötés (modern könyv, periodika)	4.420	3.967	110	140
doboz- és téka készítés	255	145	-	40
szerzőnyomás	550	400	-	-

F E L D O L G O Z Á S

KÖNYVTÁRI FELTÁRÁS CÉLJÁRA	c i m l e i r á s		c s z t á l y o z á s	
	1972	1973	1972	1973
modern könyv (mű)	11.049	9.850	10.479	9.600
periódika (féle)	147	144	155	196
keleti könyv (mű)	94 ^u	1.100	815	920
keleti periódika	9	17	-	-
kézirat (db)	16.697	10.979	-	-
régi könyv (mű)	1.308	1.196	-	-
mikrofilm (mű)	1.071	800	-	-
periodikák retrospektív feldolg. (kötet)	2.086	4.045	-	-
KÖZPONTI CIMJEGYZÉK SZÁMÁRA		<u>1972</u>	<u>1973</u>	
periódika-változási jelentés		3.033	3.290	

K A T A L Ó G U S É P I T É S

KATALÓGUSCÉDULÁK KÉSZÍTÉSE

	k a t a l ó g u s c é d u l á k sokszorosítása		gépelés	
	1972	1973	1972	1973
modern könyv	13.490	13.063	13.490	13.063
periódika	-	-	1.364	2.308
kézirat	-	-	1.888	4.355
régi könyv	-	315	1.733	434
mikrofilm	4.000	5.670	-	945

KATALÓGUSCÉDULÁK BESOROLÁSA	<u>1972</u>	<u>1973</u>
központi könyvkatalógusokba	87.956	72.398
" periódika- "	1.364	2.308
kéziratkatalógusba	1.888	1.660
régi könyv katalógusba	9.350	4.040
keleti betűrendes "	2.109	1.850
mikrofilm "	4.000	4.670
új beszerzési "	11.000	11.000

N E M Z E T K Ö Z I   K I A D V Á N Y C S E R E

CSEREKAPCSOLATOK 1972-ben 92 állam 1643 intézményével.
1973-ban 91 állam 1638 intézményével.

E u r ó p a
28 állam, 1171 intézmény

Albánia	1
Anglia	77
Ausztria	39
Belgium	50
Bulgária	6
Csehszlovákia	41
Dánia	13
Finnország	21
Franciaország	104
Görögország	12
Hollandia	24
Irország	5
Izland	3
Jugoszlávia	96
Lengyelország	90
Luxemburg	3
Malta	1
NDK	52
NSZK	126
Norvégia	9
Olaszország	138
Portugália	8
Románia	46
Spanyolország	52
Svájc	39
Svédország	33
Szovjetunió	77
Vatikán Állam	5

Á z s i a
23 állam, 174 intézmény

Afganisztán	2
Bangla Desh	1
Burma	1
Ceylon	1
Ciprus	2
India	30
Indonézia	1
Irak	5
Irán	8
Izrael	6
Japán	77
Jordánia	3
Kína	6
Koreai NDK	5
Libanon	5
Mongólia	2
Pakisztán	2
Sikkim	1
Szingapur	1

Szíria	3
Thaiföld	1
Törökország	9
Vietnámi DK	2

A f r i k a
22 állam, 50 intézmény

Algéria	3
Angola	2
Dahomey	1
Dél-Afrikai Közt.	7
Egyiptom	7
Elefántcsontpart	2
Etiópia	1
Felső-Volta	1
Ghana	3
Guinea	1
Malawi	1
Malgas	1
Marokkó	3
Nigéria	3
Portugál Guinea	1
Rhodesia	2
Szenegal	1
Tanzánia	1
Tunézia	4
Uganda	1
Zaire	3
Zambia	1

A m e r i k a
16 állam, 219 intézmény

Argentina	17
Bolivia	1
Brazília	11
Chile	6
Costa Rica	2
Ecuador	2
Guatemala	1
Guyana	1
Kanada	17
Kolumbia	8
Kuba	7
Mexico	6
Peru	4
Puerto Rico	1
USA	130
Venezuela	5

Ausztrália, Óceánia
2 állam, 24 intézmény

Ausztrália	21
Új Zéland	3

KIADVÁNYCSERE-FORGALOM

viszonylat	kiadvány- fajta ^x	küldött		érkezett	
		1972	1973	1972	1973
Szovjetunió	könyv	844	1.066	3.142	2.890
	periódika	1.534	589	1.348	1.367
	mikrofilm	-	-	109	-
népi demokratikus országok	könyv	2.997	3.121	2.055	2.037
	periódika	2.631	2.693	1.322	1.355
	mikrofilm	14	3	4	3
egyéb országok	könyv	1.848	1.783	3.424	2.656
	periódika	3.762	3.893	2.193	2.397
	mikrofilm	251	593	106	62
összesen	könyv	5.689	5.970	8.621	7.583
	periódika	7.929	8.175	4.863	5.119
	mikrofilm	265	596	219	65

^xkötet, évfolyam ill. mű

A K Ö N Y V T Á R H A S Z N Á L Ó I

(fő)

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
beiratkozott olvasók száma		
a Központi Olvasószolgálatnál	2.173	1.803
a különgyűjteményeknél	806	869
	<u>2.979</u>	<u>2.672</u>

A H A S Z N Á L Ó K M E G O S Z L Á S A

(%)

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
akadémikus, akadémiai levelező tag,	5	5
egyetemi tanár, tudományok doktora,		
kandidátus	21	17
egyetemi oktató (docens, adjunktus,		
tanársegéd)	6	6
tudományos kutató	27	24
orvos, mérnök, pedagógus	5	7
szerkesztő, fordító, író, ujságlíró	3	4
könyvtári kutató	11	12
egyetemi hallgató	14	13
egyéb	8	12

S Z O L G Á L T A T Á S I   A L K A L M A K

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsonzés		összesen	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973
modern könyv	10.827	11.329	12.029	12.799	22.856	24.128
periódika	5.952	6.515	278 ^x	272	6.230	6.787
kézirat, régi könyv	2.258	2.395	50	175	2.308	2.570
keleti könyv	1.246	2.121	2.321	2.116	3.567	4.237
mikrofilm	220	314	3	-	314	223
	20.503	22.674	14.681	15.362	38.036	35.184

valamint a xeroxoztatási alkalmak száma: 5.986
fotóztatási alkalmak száma: 171

Á L L O M Á N Y H A S Z N Á L A T

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsonzés		összesen	
	1972	1973	1972	1973	1972	1973
modern könyv	26.424	28.223	13.580	13.801	40.004	42.024
periódika	49.888	53.273	762 ^x	440	50.650	53.713
kézirat, régi könyv	23.004	29.036	50	175	23.054	29.211
keleti könyv	8.032	7.667	2.478	2.480	10.510	10.147
mikrofilm	354	423	3	-	357	423
	107.702	118.622	16.873	16.896	124.575	135.518

valamint a xeroxoztatási alkalmak száma: 5.986
fotóztatási alkalmak száma: 171

K Ö N Y V T Á R K Ö Z I   K Ö L C S Ö N Z É S

	kölcsonadás		kölcsonvétel	
	1972	1973	1972	1973
belföldi viszonylatban	1.358	1.573	174	180
külföldi viszonylatban	153	178	476	438
	1.511	1.751	650	618

R E P R O G R Á F I A I   S Z O L G Á L T A T Á S O K

FOTOTECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

Felvételek száma	1972	1973
mikrofilm	317.130	303.220
kisfilm	2.686	3.751
sikfilm, 6x6 v. 6x9 felvétel	189	189
összesen	320.005	307.160

Másolatok száma

mikrofilm-másolat (m)	24.207	18.698
mikrofilmlap-másolat (db)	1.470	190
fotokópia	14.161	17.548
elektrosztatikus gyorsnagytítás	1.214	3.432

XEROX és MÁS ELEKTROSZTATIKUS

átadott másolatok száma	1,427.960	1,280.015
-------------------------	-----------	-----------

SOKSZOROSÍTÓ RÉSZLEG

oldalnyomásainak száma	1,079.720	1,151.300
ebből kiadvány	560.600	977.900
egyéb másolat	519.120	173.400

B I B L I O G R Á F I A . D O K U M E N T Á C I Ó

A "Tudományszervezési Tájékoztató" és a témakörbe tartozó tájékoztatás

1973-ban megjelent a Tudományszervezési Tájékoztató XIII. évfolyama (1, 2, 3-4, 5, 6. számok) 998 nyomtatott lap, illetve 63,3 szerzői ív terjedelemben.

	<u>1972 tény</u>	<u>1973 tény</u>
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	492	503
Ebből: szemlében	261	
figyelőben	95	
hiranyagban	67	
szakirodalmi is- mertetőben	80	
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	2.196	3.104
A Szolgálat belső munkatársainak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	13,4	12,2
Külső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	49,7	51,1
Referáló tevékenység összterjedelme (szerzői ív)	63,1	63,3
Ebből a Tudományszervezési Tájékoztatóban közzétett szemle és egyéb referátum bibliográfia	46,8 13,3	46,9 13,4
belső erőből készült idegennyelvű anyag	3	3
	63,1	63,3

Tudománypolitikai expressz tájékoztatás

A szolgáltatásban részesülő szervek	52	
Feldolgozott dokumentumok száma	464	
Átlagos példányszám	3	
	<u>1972</u>	<u>1973</u>
A szolgáltatás összterjedelme	126 ív	133 ív

(2.664 oldal)

A "Prognosztika" c. kiadványból 4 szám jelent meg 1973-ban, egyenként 250 példányszámban.

Az MTA történetével kapcsolatos adattári munkák

"Akadémikus bibliográfia". A tárgyi évben 47 új akademikust választottak

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Új felvételek, kiegészítések (bibl.egység)	2,786	10.213
Régi felvételek ellenőrzése (bibl.egység)	8.975	5.437
MTA tagjainak székfoglalói.	.	
Új felvételek száma (bibl.egység)		300
Szerkesztett tételek száma (bibl.egység)		1.500

Általános jellegű tájékoztató munka

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
írással tájékoztatás	62	72
szóbeli tájékoztatás (bibliográfiai útmutatás, konzultáció, anyagkeresés stb.)	36	41

A K Ö N Y V T Á R   K I A D V Á N Y A I

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Kiadványai" sorozatban	3	1
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárának Katalógusai" sorozatban	-	2
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Külföldi Gyarapodásának Jegyzéke" sorozatban	4	6
Egyéb, sorozatonkívüli kiadvány	1	1
Periodikus kiadvány számonként	6	6

A KIADVÁNYOK RÉSZLETES FELSOROLÁSA

Az MTA Könyvtárának Kiadványai sorozatban megjelent művek

69. Szentgyörgyi Mária: Célkitűzések és reformtörekvések a Magyar Tudományos Akadémián 1831-1945. Bp., 1973. Házi sokszorosítás. 170(4) p.

Az MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai sorozatban megjelent művek

5. Csapodi Csaba: A "Magyar Codexek" elnevezésű gyűjtemény (K 31 - K 114). Bp., 1973. Házi sokszorosítás. 133(3) p.
6. F.Csanak Dóra: Szabó Lőrinc kéziratos hagyatéka. (Ms 4650 - Ms 4705). Bp., 1973. Házi sokszorosítás. 309(3) p.

"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke" sorozatban. Házi sokszorosítás. 1-6.szám (4)528 p.

Egyéb, sorozatonkívüli kiadvány

Kurrens külföldi periodikus kiadványok jegyzéke. (Összszáll.: Bánhegyi Zsolt, Bükyné Horváth Mária stb.) Bp., 1973. MTA KESZ-sokszorosító. VII,595 p.

Periodikus kiadvány

TUDOMÁNSZERVEZÉSI TÁJÉKOZTATÓ. A tudományos kutatás tervezésének, igazgatásának és szervezésének nemzetközi irodalma. XIII.évf. 1-6.sz. Bp., 1973. MTA KESZ-sokszorosítás. 998 p.

K Ü L F Ö L D I   K U T A T Ó K   é s   L Á T O G A T Ó K

Acojocarite, R.Sz	könyvtáros	Románia
Angheluta, L.	könyvtáros	Románia
Arafat Adawi, Mohamed	aspiráns	EAK
Balassa, G.	tud.kutató	Csehszlovákia
Bendis, V.	könyvtáros	Jugoszlávia
Borgatti, L.	könyvtáros	Olaszország
Bornmann,	keresk.ig.	NDK
Böhm, H.	tud.kutató	NDK
Charadze, G.	tud.kutató	<u>Szovjetunió</u>
Clark, J.W.	tud.kutató	USA
Cornides, T.M.	tud.kutató	Kuba
Cygielska, G.E.	tud.kutató	Lengyelország
Farago, J.	tud.kutató	Románia
Fodor, A.	egyet.tanár	Kanada
Gál, J.	lelkész	Románia
Gorbauch, Ch.	könyvtáros	NDK
Grozsdanova, E.	tud.kutató	Bulgária
Haefs, H.	folyóiratszerk.	NSZK
Hall, B.S.	egyet.tanár	USA
Harder, R.	levéltáros	NDK
Hitchins, K.A.	tud.kutató	USA
Holmela, P.	könyvtáros	Finnország
Illyina, T.D.	tud.kutató	Szovjetunió
Iljovski, R.	tud.kutató	Jugoszlávia
Jankovich, V.	levéltáros	Csehszlovákia
Kirova, H.	könyvtáros	Bulgária
Klacka, J.	levéltáros	Csehszlovákia
Klingenberg, A.	tud.kutató	NDK
Kovács, Márton	egyet.tanár	Ausztrália
Kühn, G.	tud.kutató	NDK
Lukes, E.	tud.kutató	Csehszlovákia
Matsumoto, N.	tud.kutató	Japán
Menk, G.	tud.kutató	NSZK
Merin, R.	egyet.hallgató	NSZK

Mayrhofer, M.	Tud.Akadémia főtitk.	Ausztria
Mladenov, C.	tud.kutató	Bulgária
Nehring, K.H.	tud.kutató	NSZK
Okenka, I.	mérnök	Csehszlovákia
Pausch, J.	egyet.hallgató	NSZK
Racskova, V.A.	könyvtáros	Szovjetunió
Radev, Szt.	igazgató	Bulgária
Richardson, H.A.	kiadói ov.	Anglia
Selmi, P.	tud.kutató	Olaszország
Svabova, L.	könyvtáros	Csehszlovákia
Szer-Odzsav	tud.kutató	Mongólia
Szynkiewicz	tud.kutató	Bulgária
Täuber, R.	tud.kutató	Románia
Triska, J.	tud.kutató	Csehszlovákia
Troughton, A.	kiadói ov.	Anglia
Tulisow, J.	tud.kutató	Lengyelország
Wangensteen, O.H.	tud.kutató	USA
Zlabinger, E.	tud.kutató	Ausztria
Zwolinski, P.	egyet.tanár	Lengyelország

A Z A K A D É M I A I K Ö N Y V T Á R I H Á L Ó Z A T

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Az akadémiai intézeti könyvtárak száma	48	47

Az állomány nagysága szerint:

50.000 könyvtári egységen felüli	5	5
10.000 " " "	21	23
5.000 " " "	10	8
1.000 " " "	10	10
1.000 " " aluli	2*	1
	<u>48</u>	<u>47</u>

Személyi ellátottság:

főfoglalkozású könyvtáros	109	121
mellék- és részfoglalkozású könyvtáros	20	21
	<u>129</u>	<u>142</u>

Könyvtárosok iskolai végzettsége:

egyetemi (főiskolai) végzettség	65	65
középiskolai végzettség	58	71
általános (elemi) isk. végzettség	6	6
	<u>129</u>	<u>142</u>

Állomány, gyarapodás (feldolgozott egység)

dokumentumfajta	állomány 1972.XII.31.	gyarapodás	állomány 1973.XII.31.
könyv	595.072	24.367	619.439
periódika	217.950	13.406	231.356
egyéb	264.901	28.410	293.311
összesen:	<u>1,077.923</u>	<u>66.183</u>	<u>1,144.106</u>

	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Állománygyarapításra felhasznált összeg:	13,346.605	16,317.979
könyvtárankénti átlagösszeg	278.054	347.191